

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح ماده (۱۶) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات»

مقدمه

همان گونه که در دلایل توجیهی این طرح آمده است، مهمترین هدف این طرح، مستثنا شدن صندوق صنایع دریایی از تجمیع صندوق های بخش صنعت و معدن مندرج در ماده (۱۶) «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات» مصوب ۱۳۹۱/۵/۱۱ به دلیل تحت الشعاع قرار گرفتن قانون توسعه حمایت از صنایع دریایی مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵ و عدم سنخیت صندوق صنایع دریایی در حوزه تخصصی، ماهیت فعالیت، حجم عملیات و گردش مالی با دیگر صندوق ها از قبیل صندوق «ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک»، «حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک» و «صندوق بیمه سرمایه گذاری فعالیت های معدنی» می باشد.

مغایرت یا مطابقت با اسناد بالادستی

مفاد طرح حاضر در مغایرت با قانون اساسی و سیاست های کلی نظام و همچنین اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی نمی باشد. با توجه به اینکه در بند «ب» ماده (۱۵۱) قانون برنامه پنجم توسعه، موضوع تغییر عنوان صندوق «حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک» به صندوق «حمایت از صنایع نوین» و تهیه اساسنامه جدید مطرح شده است لذا در متن طرح حاضر باید عنوان صندوق «حمایت از صنایع نوین» جایگزین گردد.

ارزیابی طرح

تجمیع صندوق های بخش صنعت و معدن و تشکیل صندوق «حمایت از تولیدات صنعتی» در ماده (۱۶) قانون مذکور، با هدف توانمندسازی مالی و افزایش قدرت حمایتی از کل بخش صنعت و معدن و تجمیع و سازماندهی حمایت های پراکنده از صنایع و امکان پوشش دادن حمایت مالی و بیمه ای و صرفه جویی در هزینه های اجرایی، هیئت مدیره ها و هیئت های عامل چنین صندوق هایی صورت گرفته است. به منظور آسیب شناسی تصمیم اتخاذ شده در خصوص تجمیع صندوق های مذکور ضروری است قانون تأسیس و اساسنامه و اهداف تأسیس هر یک از این صندوق ها مورد بررسی و ملاحظه قرار گیرد. صندوق صنایع دریایی به موجب ماده (۱) قانون توسعه و حمایت از صنایع دریایی مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵ به منظور حمایت از صنایع دریایی در راستای ساخت، تولید، تعمیر و نگهداری انواع مختلف تجهیزات شناورهای سطحی، زیر سطحی و صنایع فراساحلی و با هدف رفع مشکلات و عوامل بازدارنده تأسیس شده است. به موجب اساسنامه صندوق صنایع دریایی رویکرد توسعه پایدار در بخش صنایع دریایی از طریق پرداخت بخشی از قیمت بین المللی شناور، مساعدت جهت تأمین ضمانت های مورد نیاز شرکت ها یا متقاضیان خرید شناور، حمایت از سازندگان داخلی کشتی و سازه های دریایی و اعطای تسهیلات بلاعوض معادل مالیات بر درآمد مورد توجه قرار گرفته است.

عمده رویکردها در صندوق های دیگر به شرح ذیل بوده است:

- «در صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک»، رویکرد اصلی معطوف به فراهم آوردن موجبات توسعه سرمایه گذاری بخش غیردولتی در صنایع کوچک، اجرای طرح های اشتغالزای دارای توجیه اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته و تضمین و تسهیل در توثیق تسهیلات اعطایی می باشد.

- کارکرد صندوق «حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک»، حمایت مالی از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک به صورت اعطای کمک های بلاعوض یا تسهیلات با نرخ ترجیحی است که با توجه به بند «ب» ماده (۱۵۱) قانون برنامه پنجم توسعه و تشکیل صندوق «حمایت از صنایع نوین» و تدوین اساسنامه جدید، بدون تردید دچار تغییر و تحول اساسی خواهد شد.

نام دفاتر:

مطالعات انرژی،

صنعت و معدن

مطالعات حقوقی

مطالعات محیط

کسب و کار

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۳۱۰۱۳۰۳۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۲/۴/۱

- هدف از تشکیل صندوق «بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی»، تحقق توسعه پایدار در بخش معدن و در جهت کاهش خطر سرمایه‌گذاری و حفظ سرمایه‌ها از طریق پوشش دادن و جبران کردن تمام یا بخشی از خسارت‌های غیر ارادی مترتب بر فعالیت‌های معدنی و تضمین تمام یا قسمتی از وام‌های دریافتی جهت عملیات اکتشاف بوده است.

بنابراین همانگونه که در مطالب بالا آمد، نوع کارکرد و رویکرد صندوق‌های تجمیع شده در ماده (۱۶) قانون ذکر شده کاملاً متفاوت بوده و وظایف قانونی این صندوق‌ها در حوزه‌های تخصصی و عملیاتی کاملاً مستقل مانند صنایع دریایی (شامل کشتی‌سازی و صنایع ساحلی و بندری و صنایع فراساحل)، صنایع کوچک (صنایع دارای کمتر از ۵۰ نفر کارکن)، صنایع نوین (حوزه الکترونیک، حوزه صنایع بیوتکنولوژیک، حوزه مواد جدید، حوزه IT، حوزه لیزر و اپتیک، حوزه نانو تکنولوژی و ...) و فعالیت‌های معدنی (در تمام مراحل اکتشاف، استخراج، کانه‌آرایی و فرآوری ...) تعریف می‌شود. هر چند تجمیع این صندوق با این حوزه‌های تخصصی و متنوع می‌تواند منافعی از قبیل صرفه‌جویی در هزینه‌های اجرایی، هیئت مدیره و هیئت‌های عامل به‌همراه داشته باشد، اما امکان تجمیع تخصص و مهارت‌ها در تمام حوزه‌های تخصصی فوق‌الذکر در حوزه اجرایی و مدیریتی در قالب یک صندوق واحد، بعید به نظر می‌رسد و اگر هم این مهم صورت پذیرد، به دلیل عدم سنخیت و اختلافات ماهوی و عملیاتی بین این حوزه‌های تخصصی، رسیدن به یک نقطه مشترک و تصمیم‌گیری نهایی در بخش مدیریتی این صندوق تقریباً غیرممکن خواهد بود و عملاً عملکرد سابق این صندوق‌ها که به صورت جداگانه انجام می‌شد را نیز تحت‌الشعاع تناقضات کارکردی خود قرار خواهد داد.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که اولاً با توجه به منویات مقام معظم رهبری درخصوص لزوم توسعه دریامحور و نگاه راهبردی به مناطق دریایی و نقش بسیار مهم و حیاتی صنایع دریایی به‌خصوص صنایع فراساحل در اقتصاد ایران، تقویت صندوق صنایع دریایی امری ضروری و بسیار حائز اهمیت است.

گفتنی است حدود ۲۰ درصد تولید نفت ایران معادل ۸۰۰,۰۰۰ بشکه در روز مربوط به منابع فراساحل بوده و ۳۳/۶ درصد گاز ایران در خشکی و ۶۶/۴ درصد در دریا جای گرفته است. ثانیاً با توجه به برآیند آثار تجمیع این صندوق‌ها و تحت‌الشعاع قرار گرفتن حوزه‌های تخصصی و بروز اشکالات کارکردی (به دلیل عدم سنخیت بین مأموریت‌ها و وظایف قانونی هریک از این صندوق‌ها) به نظر می‌رسد نه تنها مستثنا شدن صندوق «صنایع دریایی» بلکه دیگر صندوق‌ها از حکم مندرج در ماده (۱۶) قانون حداکثر ... لازم و ضروری است.

در پایان پیشنهاد می‌شود:

«عنوان طرح به «طرح حذف ماده (۱۶) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و

تقویت آنها در امر صادرات» تغییر یابد و بدین ترتیب این ماده حذف می‌گردد.»